

Regelverk for tilskuddsordning:

Tiltaksutvikling innen program for folkehelsearbeid i kommunene

1. Mål og målgruppe for ordningen

Målet er å styrke kommunenes langsiktige og systematiske folkehelsearbeid. Programmet skal fremme lokalt rusforebyggende arbeid og bidra til å integrere psykisk helse som en likeverdig del av det lokale folkehelsearbeidet.

Delmål er å:

- utvikle og implementere kunnskapsbaserte lokale tiltak, arbeidsmåter og verktøy for å fremme barn og unges livskvalitet og psykiske helse samt styrke kommunenes rusforebyggende arbeid og arbeid med sosial ulikhet
- integrere barn og unges psykiske helse som en likeverdig del av det lokale folkehelsearbeidet
- legge til rette for samarbeid mellom aktører innen blant annet skole og barnehage, fritidssektoren, helsetjenesten, politiet og frivillig sektor
- øke kunnskapen om effektive virkemidler i forebyggende og helsefremmende arbeid hos folkevalgte og ansatte i fylkeskommuner og kommuner
- bidra til å sikre helsefremmende politikk og økt kunnskap om folkehelse nasjonalt, regionalt og lokalt.

Målgruppen er primært barn og unge opp til 24 år og deres foresatte samt voksenpersoner i deres liv, samt befolkningen for øvrig.

2. Kriterier for måloppnåelse for ordningen

Med utgangspunkt i fastsatte mål for ordningen skal Helsedirektoratet rapportere tilbake til Helse- og omsorgsdepartementet om oppnådde resultater. Måloppnåelsesvurderingen vil baseres på en kvalitativ og kvantitativ vurdering av tilskuddsmottakers rapportering samt resultater fra gjennomførte evalueringer av tiltak i fylkeskommunene og kommunene sett opp mot følgende indikatorer:

- Utvikling av ny kunnskap og implementering av kunnskapsbaserte tiltak for å fremme befolkningens helse og utjevning av helseforskjeller
- Etablering av tverrsektorielt samarbeid, samt samarbeid med forsknings- eller kompetansemiljø i forbindelse med tiltak utviklet i kommunene.
- Overføringsverdi for andre kommuner gjennom kunnskapsdeling og nettverk
- Erfaring fra kunnskapsutvikling og gjennomførte kompetansehevingsaktiviteter
- Erfaring fra forebyggende og helsefremmende arbeid nasjonalt, regionalt og lokalt

3. Hvem kan få tilskudd

- Kommuner
- Fylkeskommuner
- Interkommunale selskaper
- Statlige foretak (f.eks. RHF/HF)
- Frivillige og ideelle organisasjoner (herunder stiftelser)
- Universiteter og høyskoler

- Bedrifter
- Søkere utenfor Norge (f.eks. internasjonale organisasjoner og EU)

Tillegg og presiseringer:

Sunne kommuner (WHOs norske nettverk) er navngitt i statsbudsjettet. Kun fylkeskommuner og Sunne kommuner kan søke på denne tilskuddsordningen.

Den enkelte fylkeskommune står økonomisk og administrativt ansvarlig overfor Helsedirektoratet.

4. Søknaden skal inneholde

- Søkerens mål med tilskuddet
- Prosjektbeskrivelse/beskrivelse av tiltak det søkes om tilskudd til
- Budsjett (skal kunne sammenliknes på samme nivå med regnskap dersom regnskap kreves)
- Delfinansiering/tilskudd fra andre instanser
- Egenfinansiering
- Redegjørelse for de interne og eksterne kontrolltiltak som skal sikre korrekt rapportering og måloppnåelse for prosjektet
- Søkerens vurdering av risiko ved prosjektet

Søknaden undertegnes av kommunedirektør, styreleder eller den som har signeringsfullmakt.

Tillegg og presiseringer:

Det kan søkes om tilskudd frem til og med 2026. Ved fullført prosjektperiode eller ved behov for store endringer i vedtatt prosjektsøknad, må det leveres inn en justert søknad som skisserer videre arbeid og planer frem til og med 2026.

Fylkeskommunens søknad om videre deltagelse i program for folkehelsearbeid skal forankres politisk. Fylkeskommunen avgjør selv hvordan dette gjøres.

Søknaden må inneholde informasjon som belyser tildelingskriteriene i punkt 5 samt en beskrivelse av hvordan søkers tiltak vil bidra til at tilskuddsordningens mål nås (se regelverkets punkt 1). Den må også inneholde en beskrivelse av hvordan program for folkehelse er relatert til fylkeskommunens øvrige arbeid med folkehelse.

Helsedirektoratet vil sammenligne tilskuddsmottakers rapporterte resultater for tilskuddsåret med informasjonen i søknaden i sin vurdering av tiltakets måloppnåelse.

5. Tildelingskriterier

- Skjønnsmessig vurdering med utgangspunkt i forventet måloppnåelse
- Ordningen er øremerket i statsbudsjettet
- Kvantifiserbare tildelingskriterier
- Andel av regnskapsførte utgifter

Det gis tilskudd til:

Tiltak som vil bidra til måloppnåelse for ordningen (se punkt 1). Måloppnåelse vil bli vurdert opp mot kriteriene beskrevet i regelverkets punkt 2.

Innvilgelse av tilskuddsmidler utover ett år gjøres med forbehold om videreføring i statsbudsjettet påfølgende år.

Det gis ikke tilskudd til:

- Ordinær drift av tiltak i kommunene, herunder drift av lovpålagte oppgaver eller allerede etablerte tiltak til målgruppen
- "Utrulling" eller implementering i stort av allerede ferdig utviklede tiltak
- Lønnsmidler og administrasjon til ordinær drift av folkehelsearbeid hos fylkeskommuner
- Tilskuddet skal ikke dekke utgifter til investeringer eller til innkjøp av utstyr ut over det som ansees å være nødvendig for å gjennomføre tiltaket.

Tillegg og presiseringer for Sunne kommuner:

- Arbeidet rettes mot alle landets kommuner og fylkeskommuner.
- Tiltaket skal bidra til etablering av møteplasser for politikere og administrasjon som fremmer samarbeid om de beste løsningene i kommunene
- Tilskuddsmottaker skal ta til orde for økt investering i forebygging og helsefremming i det offentlige ordskiftet gjennom sine aktiviteter.
- Tiltak finansiert gjennom tilskuddet skal være tilgjengelige for alle kommuner, uavhengig av medlemsstatus i Sunne kommuner.

Tillegg og presiseringer for fylkeskommunen:

- Fylkeskommunen skal samordne programarbeidet regionalt og ha overordnet ansvar for framdriften i prosjektene.
- Tiltak skal bidra til samarbeid med relevante forsknings- og utviklingsmiljø samt kompetansesentrene på kommunenivå.
- Samarbeid med frivillige lag og organisasjoner, der det er relevant, oppfordres særlig
- Fylkeskommunen må utarbeide kriterier for utvelgelse av kommuner og lokale tiltak som skal finansieres gjennom tilskuddsordningen. Kriteriene må fastsettes med bakgrunn i regelverket og programbeskrivelsen, lokale behov og blant annet inneholde tematisk innretning av tiltak, krav om medvirkning og krav om evaluering og rapportering.
- Det forutsettes at kommuner og tiltak er valgt ut gjennom åpne søknadsprosesser og at valgene er basert på råd fra samarbeidsorganet eller andre relevante strukturer for samarbeid som fylket velger å jobbe med.
- Fylkeskommunen må inngå samarbeidsavtaler med kommuner som skal motta midler fra programmet.
- Det er som hovedregel kommuner som fylkeskommunen har inngått samarbeidsavtaler med som kan være tiltakseier og motta midler gjennom programmet. Unntak kan gjøres der hvor det er hensiktsmessig at fylkeskommunen er tiltakseier og dersom tiltak skal utvikles og prøves ut i flere kommuner samtidig eller i videregående skole. I slike tilfeller forutsettes det likevel samarbeid med kommuner og forankring i samarbeidsorganet.
- Tilskudd som gis til kommunene skal primært gå til utvikling av nye tiltak og arbeidsmetoder, men kan også gis til kommuner som ønsker å videreutvikle eksisterende tiltak for eksempel ovenfor nye målgrupper.
- Tiltak gjennomført i kommunene skal evalueres i samarbeid med et forsknings- eller kompetansemiljø. Ved gjennomføring av tiltak hvor dette ikke lar seg gjøre må det sikres at kommunen gjennomfører annen forskningsmessig evaluering eller kvalitativt gode egevalueringer av tiltakene.
- Fylkeskommunen kan benytte en andel av tilskuddet til å styrke sin rolle innen kunnskaps- og kompetanseheving overfor kommunene. Andelen avklares i søknadsbehandlingen. Videre kan fylkeskommunen med denne andelen styrke sin rolle som bindeledd mellom forsknings-, utviklings-

og kompetansemiljø for å koordinere og gjennomføre evaluering og forskning knyttet til tiltaksutviklingen i programmet på tvers av kommunene i regionen.

- Fylkeskommunene skal videreføre samarbeidet med regionale samarbeidsorgan eller andre relevante strukturer for en formell samarbeidsarena mellom fylkeskommune, kommuner, forskningsmiljøer og eventuelt andre relevante aktører (se programbeskrivelse).
- Frivillige lag og organisasjoner kan motta midler til lokale tiltak under forutsetning av at kommunen står som tiltakseier.
- Et tiltak med samme formål og samme målgruppe i en kommune kan ikke tildeles tilskudd for mer enn 5 år. Tilskudd på inntil 100.000 NOK kan imidlertid gis til kommuner for et år, som hjelp i overgang fra prosjekt til drift.

Tilskuddsberegning:

Sunne kommuner innvilges et årlig beløp som fremgår av bevilgningen i Prop 1 S.

Helsedirektoratet fatter vedtak om innvilgelse av tilskudd til fylkeskommunene etter en helhetlig, skjønnsmessig vurdering sett opp mot tilskuddsordningens mål og prioriteringer.

6. Rapportering fra tilskuddsmottaker skal inneholde

Rapporteringsfrist er 01.04 året etter tilskuddsmidlene ble tildelt. Det skal rapporteres for kalenderåret, dvs. per 31.12 året tilskuddet ble tildelt.

Måloppnåelse: Tilskuddsmottakers vurdering av gjennomførte tiltak sett opp mot beskrivelsen i sin søknad og hvordan/i hvilken grad dette har bidratt til at målene for tilskuddsordningen (se regelverkets punkt 1 og 2) er oppnådd. Det rapporteres i egne rapporteringsskjema. Se også eventuelle rapporteringskrav i vedtaksbrevet

Rapporteringen skal beskrive status og resultat for tiltaket slik dette ble oppgitt i søknaden (se regelverkets punkt 3). Helsedirektoratet vil sammenligne rapportert resultat med informasjonen i søknaden i sin vurdering av tiltakets måloppnåelse.

Dersom det er forsinkelser eller avvik mellom anslått effekt/resultat for tiltaket beskrevet i søknaden og statusen per 31.12 skal dette forklares i rapporteringen sammen med en beskrivelse av hvilke tiltak som eventuelt er iverksatt for å redusere avviket.

Regnskap: Budsjett og regnskap fra tilskuddsmottaker skal kunne sammenlignes på samme nivå. Nærmere informasjon om regnskapsrapportering blir spesifisert i tilskuddsbrevet.

Revisorattestasjon: Der det innvilges tilskudd på 200 000 kroner eller høyere stilles det krav om revisorbekreftelse av regnskapet. Nærmere informasjon om revisorkontroll og attestasjon blir spesifisert i tilskuddsbrevet.

Avtalte kontrollhandlinger: Ikke relevant for denne ordningen.

7. Søknadsbehandling

Innstilling om avgjørelser/vedtak skal fremmes av: Helsedirektoratet

Innstilling skal godkjennes av: Helsedirektoratet

Avgjørelser/vedtak skal fattes av: Helsedirektoratet
Hvordan søker skal opplyses om utfallet av søknadsbehandlingen: Vedtaksbrev
Prosess for søknadsbehandling ut over dette:

8. Klage på vedtaket

Tildeling av/avslag på tilskudd under ordningen er ikke et enkeltvedtak. I henhold til forvaltningsloven §28 er det ikke klagerett.

9. Rutiner for utbetaling

Tilskuddsmottaker må varsle Helsedirektoratet dersom adresse, bankkontonummer eller organisasjonsnummer er endret.

Eventuelt for mye utbetalt tilskudd skal returneres til Helsedirektoratet eller vil kunne avkortes ved neste års tildeling.

10. Oppfølging og kontroll

Helsedirektoratet kan føre kontroll med:

- at bevilgningen brukes etter kravene i regelverk og tilskuddsbrev
- at opplysninger som legges til grunn for tildeling og som inngår i den etterfølgende rapporteringen er korrekte, jf. bevilgningsreglementet §10, annet ledd.

Helsedirektoratet kan gi myndighet til en annen virksomhet for å føre denne kontrollen. Tilskuddsmottakere skal legge frem opplysninger ved forespørsel og bidra på andre måter til å muliggjøre og lette kontrollarbeidet.

Helsedirektoratet kan iverksette nødvendige og hensiktsmessige kontroller.

Tillegg og presiseringer:

11. Bortfall av tilskudd og andre reaksjonsformer

Helsedirektoratet har nulltoleranse for mislighold av tilskudd.

Helsedirektoratet er pliktig til å gjøre tiltak når det framkommer informasjon om mulig mislighold av tilskuddsmidlene. Direktoratet kan stanse utbetaling av tilskudd ved mistanke om at mottaker gir uriktige opplysninger eller at mottaker ikke bruker tilskuddet i samsvar med fastsatte betingelser. Videre kan Helsedirektoratet kreve tilskuddet tilbakebetalt dersom det er dokumentert mislighold, herunder at mottaker ikke oppfyller kravene som stilles i regelverket eller at det er gitt uriktige opplysninger.

Helsedirektoratet har også anledning til å nekte tilskuddsmottaker å motta tilskudd i ett eller flere påfølgende år dersom tilskuddet ikke brukes i samsvar med fastsatte betingelser. Mislighold av tilskuddsmidler kan få rettslig konsekvenser.

Tillegg og presiseringer:

Kapittel 714 post 60
Oppdragskode 870315
Erstatter tidligere versjon godkjent av HOD 14.12.17
Godkjent av HOD 06.09.2023

12. Utlysning

Tilskuddsordningen utlyses ikke. Fylkeskommuner og Sunne kommuner kontaktes direkte.